

Чарлі і шоколадна фабрика (сюжет)

Роальд Дал

Головний герой — хлопчик Чарлі Бакет з бідної сім'ї, що живе в невеликій халупі разом із своїми батьками, двома дідусями і двома бабусями. Батька Чарлі звільняють з роботи, і сім'я виявляється у вкрай важкому становищі. У тому ж місті знаходиться шоколадна фабрика Віллі Вонки, на якій раніше працював дідусь Чарлі — Джо Бакет. Після того як конкуренти викрали шоколадні секрети магната, він звільнив всіх робітників.

З тих пір ніхто не бачив, щоб люди заходили на фабрику або виходили з неї. Тільки вантажівки, що розвозять шоколад, перетинають лінію воріт фабрики. Але одного разу з труб пішов дим. Значить, там хтось працював, але для всіх залишалося таємницею, що це були за робочі. В один цікавий день містер Вонка поклав 5 золотих квитків в стільки ж плиток шоколаду і оголосив, що ті діти, які знайдуть квитки, отримають можливість потрапити на фабрику. У світі починається справжній ажіотаж.

Перший квиток знаходить хлопчик Августус Ґлуп, який страждає повнотою, їсть шоколад в дуже великій кількості і живе в Дюссельдорфі. Другий квиток дістається Верука Солт — розпещеної доньки мультимільонера з Бакінгемшир. Третій квиток дістається дуже цілеспрямованій і егоїстичній дівчинці Віолеті Борегард з Атланти, а четвертий знаходить захоплений геймер Майк Тіві — вундеркінд з Денвера, який зміг вирахувати, яка саме плитка шоколаду буде з золотим квитком. П'ятий квиток, знайдений хлопчиком з Росії, виявляється фальшивим.

Чарлі отримує першу шоколадку в подарунок від батьків на день народження, а другу купує за власні кошти, отримані від свого дідуса. Але ні в одній з шоколадних плиток не виявляється квитка. На вулиці хлопчик знаходить купюру вартістю в 10 доларів і купує третю шоколадку, в якій і виявляється останній золотий квиток.

У вівторок, 1 лютого о 10 годині ранку Чарлі, його дідусь Джо, та ті, що знайшли перші чотири квитки і їх батьки приходять на фабрику. Перш за все для них показують лялькову виставу, а потім до них виходить сам містер Вонка. Спочатку він проводить своїх гостей в Шоколадний цех, де було їстівне абсолютно все, але попереджає їх не втрачати голову. Раптом Верука Солт помітила дивного чоловічка, потім з'явилися ще кілька таких же. Виявилося, що це і були ті самі таємничі робочі.

Це були умпа-лумпи, яких Віллі Вонка випадково знайшов, подорожуючи по Лумпаландії — нікому не відомої країні джунглів і небезпечних хижаків — в пошуках екзотичних смаків для солодошів. Він запросив їх до себе на фабрику, дізнавшись, що вони живуть на деревах, харчуються тим, що не можна назвати як і смачним, так і огидним, люблять какао-боби і навіть поклоняються їм.

У процесі відвідування фабрики суперники Чарлі вибувають один за іншим: першим за свою жадібність поплатився Августус Ґлуп, який спробував випити шоколад з Шоколадної річки. В результаті він впав туди в той момент, коли в річку опустилася

відвідна труба, засмоктало його разом з шоколадом і відправила Августа в Помадковий цех, де містер Вонка робить саму чудову полуничну помадку в шоколадній глазурі. Пізніше один з умпа-лумпа відвів туди пані Глуп.

У цеху Винаходів Віолетта Борегард вибула наступної, тому що вона спробувала жуйку-обід з трьох страв, хоча Віллі Вонка попереджав її не робити цього. Внаслідок цього виник побічний ефект: дівчинка роздулася і стала схожою на гігантську чорницю. Також Вонка попереджає, що якщо з Віолетти не вичавлять чорничний сік, то вона може вибухнути. Потім вибуває Верука — коли в Горіховому цеху вона вирішила взяти собі одну з білок, що там працювали, вони скинули її в сміттепровід.

У Телешоколадному цеху вибув Майк Тіві, сильно зменшившись в розмірах, внаслідок чого його довелося відправити в цех "Тянутель тягучок". Там його повинні розтягнути в довжину, але при цьому Майк на все життя залишиться плоским, як паперовий лист.

В результаті з дітей залишився тільки Чарлі, тому що "бідність не порок". За це містер Вонка оголосив його переможцем, залишивши йому свою шоколадну фабрику в якості заповіту, причому висуває умову. Вона полягає в наступному: фабрика буде належати Чарлі, якщо він залишить свою сім'ю. Хлопчик навідріз відмовляється, а через деякий час знову зустрічається з магнатом.

Вони відправляються до батька останнього — Уілбур Вонка. Виявилося, що Уілбур був відомим в місті дантистом, вороже ставився до солодоців (оскільки від великої кількості солодкого псуються зуби), і Віллі жодного разу не їв цукерок до того моменту, як втік з дому. Весь цей час батько шукав його, збираючи все вирізки газет і копії нагород, де хоч мигцем згадувався його син. Віллі знову пропонує Чарлі стати своїм спадкоємцем, погодившись з колишнім умовою. Тепер будинок хлопчика знаходиться на території фабрики. Пан Бакет знову відновлений на посаді, а Віллі Вонка нарешті знайшов сім'ю.